

Lähettäjä: Virta Sanna
Lähetetty: tiistai 12. huhtikuuta 2022 12.57
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Kopio: Rantonen Anne-Maarit
Aihe: Vammaisneuvoston esitys joukkoliikennelautakunnalle
Liitteet: Vammaisneuvoston esitys bussinkuljettajien kokemuskoulutuksesta.pdf

Hei,

Ohessa Lahden vammaisneuvoston 29.3. kokouksessaan hyväksymä esitys Lahden seudun joukkoliikennelautakunnalle.

Ystävällisin terveisin

Sanna Virta
osallisuuskoordinaattori
Lahden kaupunki
p. 044 482 6390

www.lahti.fi | www.greenlahti.fi

Esitys bussinkuljettajien kokemuskoulutuksesta

Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset ry ja Helsingin Invalidien Yhdistys Ry ovat järjestäneet bussinkuljettajille kokemuskoulutusta, miltä tuntuu matkustaa sokeana ja pyörätuolissa paikallisliikenteen bussissa. Koulutuksen on tilannut Helsingin bussiliikenne Oy. Koulutuskokonaisuus on osa bussinkuljettajaksi opiskelevien koulutusta. Kokemuskoulutuksen tavoitteena on ollut saada bussinkuljettajat paremmin huomioimaan ja palvelemaan näkövammaisia ja eri tavoin liikuntaesteisiä matkustajia. Lahden vammaisneuvosto esittää

- 1) näkövammaisten ja liikuntaesteisten kokemuskoulutuksen järjestämistä Lahden seudun liikenteen alueen kuljettajille
- 2) kokemuskoulutuksen edellyttämistä tulevissa Lahden seudun liikenteen liikennöitsijöiden kilpailutuksissa

Näkövammaiselle on ensiarvoisen tärkeää saada tietoonsa pysäkki, jolla hänen täytyy jäädä pois. Lisäksi hänen on saatava tieto bussin numerosta bussin pysähtyessä pysäkillä näkövammaisen matkustajan kohdalle. Nämä tiedot näkövammaiselle matkustajalle kertoo bussinkuljettaja. Pyörätuolissa istuvan henkilön matkustaminen on turvallista, kun pyörätuolin voi kiinnittää tukevasti turvavöillä ja kun kuljettajan ajotapa on rauhallinen. Bussiin nouseminen ja bussista poistuminen ovat kummallekin asiakasryhmälle välillä vaikeahkoja toimenpiteitä. Myös rollaattoria liikkumisen apuna käyttävät henkilöt toivovat matkansa sujuvan mahdollisimman turvallisesti. Rollaattoria liikkumisessa apuna käytävillä henkilöillä on erilaisia ongelmia bussiin noustessa ja matkustamisen aikana sekä bussista poistuessaan.

Näkövammaisten, pyörätuolia ja rollaattoria apunaan käyttävien henkilöiden turvallinen matkustaminen lisää myös muiden bussissa matkustavien henkilöiden turvallisuutta. Aikaa koulutukseen tulisi varata noin kaksi ja puoli tuntia. Lahdessa koulutus voidaan järjestää Päijät-Hämeen näkövammaiset ry:n toimesta joustavasti vuoden 2022 aikana.

Kokemuskoulutuksen järjestäminen

Helsingin seudulla kokemuskoulutusta on järjestetty seuraavalla tavalla. Ensin näkövammaisen ja liikuntavammaisen henkilö kertoo kuljettajille kokemuksistaan ja toiveistaan bussimatkan osalta. Kouluttaja tuo jakaa koulutettaville Helsingin ja Uudenmaan Näkövammaiset Ry:n laatiman monisteen, jossa on pähkinänkuoressa kaikki, mitä bussinkuljettajan on huomioitava kohdatessaan ja palvellessaan näkövammaista matkustajaa. Kuljettajilla on koko koulutuksen ajan mahdollisuus esittää kysymyksiä näkövammaiselle ja liikuntavammaiselle kouluttajalle.

Koulutettavat kuljettajat menevät bussiin pareittain niin, että toinen parista on opastanut laput silmillä olevaa pariaan. Näkövammaisen kouluttaja on tätä ennen näyttänyt koulutettaville opastustekniikan ja yhteyskäden käytön. Oppaana toimiva koulutettava on opastanut parinsa bussiin, jossa tämä on edelleen matkustanut laput silmillä. Puolessavälissä

matkaa koulutettavat ovat vaihtaneet osia: oppaasta tulee näkövammaisen hänen laittaessaan laput silmilleen ja näkövammaisesta hänen oppaansa.

Toinen parista matkustaa niin ikään laput silmillä bussissa ja koulutusajon päätteeksi pari opastaa hänet takaisin koulutustilaan. Samoin on ollut käytössä pyörätuoli, johon ilman silmälappuja oleva kuljettajaopiskelija vuorollaan istuu ja matkustaa pienen matkan pyörätuolissa. Pyörätuolilla bussiin siirtyminen ja poistuminen ovat olleet koulutuksen osioina.

Lopuksi käydään niin sanottu fiiliskierros, jossa koulutettavilla on ollut mahdollisuus jakaa kokemuksiaan siitä, miltä tuntui istua pyörätuolissa sekä olla sokea ja opas. Kysymyksille on jätetty aikaa, koska suurin osa kysymyksistä tulee vasta koulutusajon jälkeen, kun on koettu miltä tuntuu olla sokea ja istua pyörätuolissa.

Koulutuksessa tarvittavat välineet

- 1 paikallisliikenteen bussi.
- Joukko asiasta kiinnostuneita bussinkuljettajia.

Yllä olevat tarvikkeet löytynevät teiltä.

Me tuomme paikalle alla olevat tarvikkeet:

- 1-2 pyörätuolia.
- Silmäsuojia, jotta matkustaja ei pysty näkemään missä mennään.
- Muutama valkea keppi, jotta sokeana liikkuminen bussissa olisi aidon oloista.
- Simulaatiolasit (silmälasit, joiden läpi katsoessa voi aistia eri lailla näkövammautuneiden henkilöiden näkökyvyn)

Lahden kaupungin vammaisneuvosto 29.3.2022